

Remissvar
2016-07-11

Palett för ett stärkt civilsamhälle

(SOU 2016:13)

LSU tackar för möjligheten att inkomma med synpunkter på civilsamhällesutredningens betänkande.

4. Förslag för att värna och stärka det civila samhällets roll i demokratin och samhället

Att företräda en grupp – civilsamhället som röstbärare och opinionsbildare

LSU delar utredningens bedömning, med följande tillägg: Det civila samhällets självständighet är ett grundläggande fundament för civilsamhällets existens. Möjligheten för organisationer att utforma sin verksamhet och definiera sin egen strävan utefter sina egna idéer är fullkomligt avgörande - inte bara för organisationernas röstbärande funktion utan också för organisationernas själva varande. För att det offentliga på alla nivåer ska kunna värna civilsamhällets självständighet behöver statliga tjänstepersoners kompetens om civilsamhället höjas.

Antalet möten som årligen sker mellan civilsamhället och det offentliga säger inte nödvändigtvis särskilt mycket om relationen däremellan. Det är därför viktigt att understryka att denna åtgärd, i sig inte kommer att leda till att det civila samhällets organisationer inkluderas och konsulteras i olika myndighetsprocesser på ett bättre sätt eller i större utsträckning.

Det kan däremot bidra till att vi får en överblick av möten som sker mellan civilsamhället och det offentliga. Ungdomsorganisationer lämnas ofta utanför i statliga samråd, även om de frågor som avhandlas ligger inom ramen för en eller flera ungdomsorganisationers expertkompetens. Det är positivt om myndigheternas rapporter leder till att sådana problem kan synliggöras.

Vikten av strukturer för dialog och inflytande

Det är av största vikt att den politiska ledningen deltar i dialogen med det civila samhället på nationell nivå. Det kan inte accepteras att tjänstepersoner alltid ska agera mellanhand när civilsamhällets representanter ingår i samarbeten eller dialog med det offentliga. Det är även viktigt att uppföljning ännu tydligare blir en del av arbetet inom ramen för överenskommelser. LSU ser positivt på överenskommelsen som metod för samverkan mellan civilsamhället och det offentliga. Vi har dock sett, bland annat genom Forums projekt "Överens om ung delaktighet" som LSU är del i, att ungdomsorganisationer i princip inte alls finns representerade i de befintliga överenskommelserna. Mycket behöver göras för att överenskommelserna ska bli mer tillgängliga och mer inkluderande, och sträcka sig till en större bredd av organisationer i civilsamhället.

Det finns idag inga hinder för att nätverk ska kunna vara aktiva i en överenskommelse, och LSU är i sak inte negativa till att nätverk bjuds in. Nätverk har dock inte den långsiktighet, stabilitet och demokratiska struktur som föreningar har. Från vårt perspektiv är det därför viktigare att lägga energi på att en större bredd av organisationer ingår i överenskommelser, än på att få in nätverk.

Kunskapsbrist hos det offentliga

LSU ställer sig huvudsakligen bakom utredningens förslag. MUCFs civilsamhällesuppdrag har länge varit underfinansierat. Vår uppfattning är att MUCF idag inte har tillräckligt mycket personal eller nivå av kunskap inom civilsamhällesenheten för att matcha behoven av kompetensutveckling hos andra myndigheter. Det kan lösas antingen genom att bygga ut civilsamhällesenheten på myndigheten eller genom att fler olika organisationer från civilsamhället involveras ordentligt i arbetet och då kompenseras för den tid de lägger ned.

Ändrade organisationsformer kan minska det offentligas vilja att lyssna till det civila samhällets organisationer

LSU delar utredningens bedömning och tycker att det är en otroligt viktig aspekt att lyfta. Vi menar att föreningsmodellen är den bästa modellen för personer som vill jobba för en idé tillsammans under en längre tid. Den ideella föreningen som form är ett verktyg för långsiktighet och demokratisk styrning. Medlemsmodellen gör att vi representeras i samhällsdebatten av demokratiska organisationer vi själva skapar och driver. I den ideella föreningen beslutar medlemmar fritt och självständigt hur organisationen ska styras och vad den ska göra.

I vissa sammanhang kan det naturligtvis finnas ett värde av att personer organiserar sig utifrån andra modeller, men vi tycker att det viktigt att det offentliga även i fortsättningen ser värdet av, och primärt uppmuntrar organisering som tar demokratiska former. Dialog med medlemsvalda representanter som agerar utifrån ett förtroende, demokratiskt fastslagna principer och ställningstaganden kan inte ersättas av dialog med enskilda individer.

Skolans demokratiuppdrag

LSU ställer sig mycket positiva till utredningens förslag. För att skolan ska möjliggöra ingångar till föreningslivet behöver det 1) bli lättare för elever att organisera sig på skolan och under skoltid 2) bli lättare för demokratiska organisationer att få tillträde till skolan för att berätta om sin verksamhet. Skolan är en plattform som samlar alla unga och är därför helt central för organisationer som vill engagera fler och för unga som vill hitta plattformar för sitt engagemang.

Risken att en prioritering av utförarrollen påverkar röstbärrrollen

LSU ställer sig mycket positiva till utredningens förslag. Trots den inriktning som slogs fast i Politiken för det civila samhället – att organisationsbidragen behöver höjas i förhållande till projektbidragen – har den nuvarande regeringen fortsatt styra civilsamhället med riktade medel. Vi såg det senast nu i höstas när regeringen delade ut 200 miljoner kronor till civilsamhället, öronmärkt för satsningar som kopplade till flyktingmottagandet. Ett fortsatt fokus på projektmedel från det offentliga går inte bara emot den antagna civilsamhällespolitiken utan bidrar också till kortsiktighet, osäkra anställningar och en ökad administrativ börda för civilsamhället. En av civilsamhällets stora styrkor är dess förmåga att snabbt ställa om verksamhet utifrån behov som dyker upp i det omgivande samhället. Denna snabbhet leder dels till att relevanta insatser kommer igång, men också – inte minst - till att engagemang som slår an hos många människor när behoven är som störst kan kanaliseras i vettig, långsiktig och värdefull verksamhet. Projektbidragen lägger på civilsamhället en tröghet som annars inte finns. Det leder till att engagemang inte fångas upp och till att verksamhet uteblir eller senareläggs.

Vi ser också att organisationsbidraget till ungdomsorganisationerna har urholkats under en längre tid. Statsbidraget till ungdomsorganisationerna har inte aktivt skrivits upp på 11 år, trots att antalet organisationer som delar på statsbidraget har ökat med 28 procent under samma period. 2006 var det 87 organisationer som beviljades statsbidrag, 2016 var antalet 111 stycken. En genomsnittlig ungdomsorganisation har under denna period förlorat 26 procent av sitt statliga stöd.

Det är inte bara antalet organisationer som ökar i ungdomsrörelsen. Inför 2016 års bidragsår kunde ungdomsorganisationerna rapportera in sammanlagt 83000 nya medlemskap och 370 nya medlemsföreningar.

Utifrån en undersökning som vi har gjort bland våra medlemsorganisationer kan vi se att det sänkta statsbidraget får flera olika konsekvenser. Hos många organisationer leder det till att en kan erbjuda mindre verksamhet eller till att verksamheten blir mindre tillgänglig då medlemsavgifter höjs och resesubventioner plockas bort. Inom andra organisationer ökar stressen bland anställda och förtroendevalda; 4 av 5 organisationer som besvarade LSU's

medlemsundersökning uppgav att de har problem med negativ stress och utbrändhet. Ekonomin uppges vara en stor faktor som skapar stress, både direkt och indirekt. En ytterligare konsekvens som vi ser är att många organisationer söker projektbidrag i allt större utsträckning. Statens styrning av det unga civilsamhället blir helt enkelt starkare när organisationsbidraget inte skrivs upp i takt med att ungdomsrörelsen växer. LSU ser därför ett stort behov av ett kraftigt ökat stöd till ungas egen organisering.

Förutsättningar för civilsamhället att delta i samråd och möten

LSU tycker att det är positivt om det offentliga anstränger sig för att skapa bra samråd med civilsamhällets organisationer. Vi tror dock inte att det finns ett stort behov av att det utvecklas nya metoder utan önskar att betoningen ligger på att använda metoder som redan finns. Vi ser därtill att förutsättningarna för bra samråd mellan civilsamhället och det offentliga skulle förbättras avsevärt genom mer kunskap om civilsamhället hos det offentliga och en ökad kunskap om de maktordningar (åldersmaktsordningen, könsmaktsordningen och rasmaktsordningen bl.a.) som präglar samhället och därmed också våra mötesrum.

Mångfald inom organisationerna

LSU ställer sig positiva till utredningens förslag. LSU är i grunden skeptiska till att regeringar historiskt önskat införa nya typer av projektmedel så snart en nytt samhällsutmaning visar sig, men i detta fall gör vi ett undantag. Det är generellt svårt att få projektmedel för att fokusera på att utveckla interna strukturer i en organisation. De fonder som i dagsläget finns lägger mer fokus på externa evenemang, att nå ut med projektet etc. Vi vet att många ungdomsorganisationer vill nå fler unga med sin verksamhet, och det är viktigt att understryka att den homogenitet som ännu präglar många organisationer beror på att det finns praktiska, fysiska och psykosociala trösklar in i det unga civilsamhället. Att jobba med inkludering kräver resurser och det är ett arbete som många gånger prioriteras bort när statsbidragen sjunker eller av andra skäl. Vi menar därför att riktade medel som möjliggör för organisationer att förbättras internt är värdefulla, också därför att de inte finns tillgängliga hos andra fonder eller stiftelser. Det är inom civilsamhällets organisationer som förändring behöver komma till stånd för att organisationerna ska vara en plats för fler.

Det kan vara positivt om MUCF bidrar till att skapa en återkommande mötesplats för organisationer som vill bli mer inkluderande. Vi vet dock att MUCF är ovana att ha civilsamhället som primär målgrupp (mer än genom att fördela bidrag) för sin verksamhet, och hoppas att det vi får se är någonting annat än de konferenser som myndigheten arrangerar med kommuner och landsting som målgrupp.

Nybildade organisationer

LSU ställer sig **inte** bakom utredningens förslag. Hos LSU finns redan den modell som utredningen föreslår. Vi är stolta över vårt program Greenhouse, genom vilket ungdomsorganisationer som ännu inte är statsbidragsberättigade kan få stöd. Vi ser dock

mycket hellre att organisationer som jobbar enligt denna, eller motsvarande modell premieras istället för att paraplyorganisationer som inte gör det bestraffas.

Ökad social sammanhållning

LSU ställer sig tveksamma till utredningens förslag. Vi tror inte att det som i första hand behövs är att nya plattformar etableras. Redan idag finns det personer som går samman och organiserar sig i de områden som utredningen benämner som socioekonomiskt utsatta. Vi tycker att fokus bör ligga på att skapa så goda förutsättningar som möjligt för det engagemang som redan finns, och det engagemang som kommer inifrån. Vi tror på ett stöd från det offentliga som är långsiktigt och fritt, där personer kan skapa verksamhet utifrån sina idéer och delta i den offentliga debatten utifrån sina egna övertygelser.

Utöver de förhållandevis nya organisationer som växt fram i förortsområdena vet vi också att många organisationer som funnits under lång tid har en önskan om att etablera sin verksamhet på fler platser och att jobba med inkludering internt. Det offentliga bör därför även stödja de väletablerade organisationer som vill bli mer inkluderande och nå för dem nya grupper av unga.

Kap. 5 Förslag för att underlätta civilsamhällets verksamhet

Samhällets bristande tilltro till och förståelse för civilsamhället

LSU delar utredningens bedömning. En lag om ideella föreningar skulle innebära att den administrativa bördan på civilsamhället ökade, och vi bedömer inte att nyttan av en sådan lag skulle vara större än kostnaderna för densamma. För att komma åt den problematik som ligger till grund för att en lag om ideella föreningar har diskuterats inom utredningen bör Skatteverket få i uppdrag att tydligare utveckla sin expertis på ideella föreningar. En metod för att tydliggöra Skatteverkets nyckelroll i kontakten med civilsamhället vore exempelvis genom att införa en särskild avdelning inom myndigheten som specialiserar sig på civilsamhällesfrågor, som kan hantera de eventuella oegentligheter som förekommer.

Bristande kunskap om det civila samhället

LSU delar utredningens bedömning och ställer sig bakom utredningens förslag. Vi ser det som en självklarhet att den politik som antas i riksdagen ska vara styrande för arbetet i statliga myndigheter. Att detta förtydligas i myndigheters instruktioner är bara positivt. Kopplat till detta är det centralt att det finns en kvalitativ uppföljning, som kan komplettera den kvantitativa uppföljning som utredningen föreslår i förslag 4.1.4. Även denna kvalitativa uppföljning bör formaliseras i större utsträckning än utredning föreslår. Vi ställer oss vidare mycket positiva till att myndigheter får explicita uppdrag att samarbeta med civilsamhället.

Kunskap om civilsamhället hos myndighetschefer tror vi skulle kunna bidra till att civilsamhället involveras på ett mer klokt och strategiskt sätt i myndighetens arbete. Vi ställer

oss därför positiva till en uppmaning om att överväga civilsamhälleskompetens som ett krav eller en merit vid rekrytering av myndighetschefer. LSU hoppas att departementen ser civilsamhällets bredd och därmed betydelsen av att kunskap om civilsamhället finns bland många med chefsposition.

Hänsyn tas inte till det civila samhällets särart

LSU ställer sig mycket positiva till utredningens förslag. Som organisation inom civilsamhället är det frustrerande när förslag presenteras och det för oss är uppenbart att utredaren inte ens har reflekterat över civilsamhället. Vårt uppdrag kan inte vara att ständigt behöva påminna om att vi finns och att vi är något annat än ett företag eller att väcka opinion mot förslag som tagits fram i okunskap om civilsamhällets särart.

Svårigheter att finansiera verksamheter

LSU ställer sig positiva till utredningens förslag om en översyn av kriterierna för stöd ur Allmänna Arvsfonden. Enligt regeringens skrivelse 2014/15:132 beviljades 427 projekt år 2014 (antingen första, andra eller tredje år) och av dessa var det endast 13 projekt som ägdes av en ungdomsorganisation. Vi vill därför att kammarkollegiet jobbar för att fler idéburna organisationer söker stödet.

Vi ser också att många ungdomsorganisationer inte idag har kapaciteten som krävs för att söka ett projekt i den storleken som Allmänna Arvsfonden finansierar, på grund av den omfattande ansökningsprocessen. Genom att höja organisationsbidraget till ungdomsorganisationerna skulle fler ha möjlighet att även söka projekt hos Arvsfonden.

Omfattande administration

LSU delar utredningens bedömning och ställer sig bakom utredningens förslag.

Konkurrensrätten

LSU delar i stort utredningens bedömning. Det är viktigt att värna civilsamhällets särart och ställning i Sverige, gentemot EU. Vi ställer oss dock frågande till om detta är en problematik som enbart gäller idrotten. Som vi ser det skulle liknande situationer uppstå i andra delar av civilsamhället. Och så långt det är så, bör översynsarbete avseende konkurrensrätten analyseras med hela civilsamhället som utgångspunkt.

Konsumenträtten och förhållandet mellan medlem och förening

LSU ser detta som ett väldigt viktigt förslag. Syftet bör med en sådan samling vara att säkra att civilsamhällets särart skyddas. Vi är dock lite oroliga att en exempelsamling skulle kunna tjäna det motsatta syftet, det vill säga, sätta gränser för civilsamhällets verksamhet som inskränker vår möjlighet att skapa och erbjuda verksamhet enligt vår egen idé. Det bör därför vara tydligt i uppdraget att målet med exempelsamlingen är att ge civilsamhällets organisationer stort handlingsutrymme.

Livsmedelsregelverket och civilsamhällets serveringsverksamheter

LSU delar utredningens bedömning om att regeringen bör verka för möjligheten att undanta det civila samhällets organisationer från registreringskrav i EU-lagstiftning i fråga om livsmedelshantering.

Regelverket kring resegaranti

LSU delar utredningens bedömning

Socialförsäkringen

LSU ser detta som otroligt viktigt. För unga med funktionsvariation och för unga som är sjukskrivna på grund av utbrändhet eller av annan anledning är mottagare av någon av de i utredningen nämnda ersättningarna, är det oerhört viktigt att ett engagemang i ideell förening inte innebär att rätten till ersättning påverkas. Det kan finnas en rad anledningar till att en person som inte kan jobba, ändå kan delta i ideell verksamhet och det bör **alltid** värnas och skyddas. För en ung person som blivit utbränd av jobbet kan just den kravlöshet och lustfylldhet som ett ideellt engagemang ofta innebär vara precis som det som personen behöver under sin väg tillbaka. Utrymmet som finns för detta i sjukförsäkringen bör förtydligas och kunskapen måste finnas hos alla de inom försäkringskassan som möter unga personer med olika typer av sjuk- eller aktivitetsersättning.

Föreningsfriheten är grundlagsskyddad och gäller för alla. Personer ska aldrig behöva avstå sin rätt att organisera sig för att få den ersättning som försäkringskassan tilldelar den som inte kan jobba under en längre tid. Ungdomsorganisationer är platser för gemenskap, platser att bli sedd och växa som människa. Dessa platser ska inte tas ifrån de personer som kanske behöver dem allra mest.

Civilsamhällets deltagande i mottagande av asylsökande

LSU ställer sig positiva till utredningens förslag. Men vi menar också att grundfinansieringen måste höjas för att civilsamhället, i dess bredd, ska kunna bidra på ett så bra sätt som möjligt. *Långsiktighet* som utredningen efterfrågar är väldigt svårt att kombinera med kortsiktig och osäker finansiering.

I synnerhet nu, när Riksdagen har fattat beslut om nya asyllagar som innebär tillfälliga uppehållstillstånd ser vi ytterligare behov att det unga civilsamhället stärks upp.

Fortifikationsverkets markupplåtelse

LSU ställer sig mycket positiva till utredningens förslag och bedömning.

Övergripande hinder finns även på lokal och regional nivå

LSU ställer sig bakom utredningens förslag. Det finns en hel rad åtgärder som skulle kunna tas för att förenkla och förbättra stödet till det unga civilsamhället lokalt.

1) i varje kommun bör det finnas ett stöd som enbart är avsett till ungas egen organisering. Vi menar att det handlar om att värna rätten att organisera sig. Förutsättningarna att kunna organisera sig ser olika ut för olika grupper - unga är en heterogen grupp, men något som är generellt sant för gruppen unga är att de är en resurssvag grupp – både vad gäller ekonomiska resurser, tillgång till lokaler och nätverk. Det finns därmed särskilda skäl att ha ett separat stöd för ungas organisering som är mer generöst än annat föreningsstöd. Ett separat stöd till ungas egen organisering innebär också att det offentliga kan garantera att medlen går till verksamhet av unga, för unga. Att låta unga personer själva bestämma över den verksamhet som de ska delta i ger unga makt över sin egen vardag, vilket är helt i linje med ungdomspolitiken.

2) detta stöd till ungas egen organisering bör inte vara sammankopplat med stödet till idrotten. Idrottens aktivitetsstöd, LOK-stödet, är norm för bidragsfördelningen i många av landets kommuner. Det är ett stort problem eftersom vi vet att ett aktivitetsstöd inte alls passar alla ungdomsföreningars verksamhet. I det nationella stödsystemet till ungdomsorganisationerna plockades "antal aktivitet" till och med bort som en fördelningsnyckel i det nationella stödet till barn- och ungdomsorganisationer redan 2004 eftersom att en ansåg att det blev för mycket värderande av vad som kan betraktas som en "aktivitet" och inte.

3) Kraven som ställs på ungdomsföreningar som söker kommunala medel bör vara harmoniserade med de krav som ställs på ungdomsorganisationer som söker stöd nationellt. En lokal förening som är knuten till en nationell ungdomsorganisation (det finns lite mer än 10 000 lokala ungdomsföreningar som hör till nationella ungdomsorganisationer som får statsbidrag) måste idag rapportera in uppgifter enligt det nationella stödsystemet för att kunna få medel därifrån, och därtill göra en annan sammanställning av uppgifter utifrån de krav som ställs på den lokala nivån. En nationell organisation som vill vara ett stöd i det administrativa för sina lokala föreningar måste nu sätta sig in i en hel rad olika regelsystem och rapporteringsvarianter. En harmonisering av stödet till ungas organisering skulle underlätta otroligt mycket för det unga civilsamhället och det skulle garantera att verksamhet bedrivs av unga, för unga. Ett förslag på hur en sådan harmonisering skulle kunna se ut finns längst bak i remissvaret.

2011 gjorde LSU en kartläggning av det lokala stödet till ungas organisering. Sådana kartläggningar bör göras kontinuerligt för att vi ska kunna se hur de lokala förutsättningarna för ungas organisering förändras över tid. LSU önskar få medel för att kunna följa upp kartläggningen av det lokala stödet till ungas organisering vart fjärde år.

Från överenskommelser till konkreta planer

LSU ställer sig bakom utredningens förslag.

Civilsamhället efterfrågar lokaler till låg kostnad

LSU stället sig mycket positiva till utredningens förslag. Tillgängliga lokaler är en grundförutsättning för ett aktivt civilsamhälle. Gruppen unga är en ekonomiskt svag grupp och för att de ska kunna åtnjuta rätten att organisera sig bör det offentliga skapa goda förutsättningar för ungas egen organisering. För nystartade ungdomsföreningar är det ofta extra svårt att stå för de kostnader som uppkommer i samband med lokalhyra, eftersom de sällan har tillträda till de offentliga stödsystemen ännu. Vi ser därför att det är extra viktigt att erbjuda lokaler till ingen, eller låg kostnad för de föreningarna.

Synpunkter på bidragsgivningen

Stödet från kommuner och landsting som går till ungas egen organisering bör harmoniseras med de krav som ställs på ungdomsorganisationer i det nationella stödsystemet (se våra kommentarer på 5.3.2 *Övergripande hinder finns även på lokal nivå*). Stödet till det civila samhället bör vara starkt, transparent, långsiktigt och värna organisationernas självständighet.

Vi ställer oss skeptiska till formuleringen att översynen av bidragssystemen ska föregås av en "analys av [...] kommunens önskemål om inriktningen på samarbetet". Som vi ser det ska det offentligas stöd till det civila samhället handla om det civila samhället, inte om kommunen. Fokus bör ligga på hur kommunen kan bygga stödsystem som skapar så bra förutsättningar som möjligt för demokratiska organisationer att bedriva verksamhet utifrån *sin egen idé* och vara en röst in i den offentliga debatten *utifrån de övertygelser som medlemmarna förenats bakom*. LSU menar, precis som Politiken för det civila samhället att grunden i det offentligas stöd till det civila samhället ska vara organisationsbidrag, det vill säga, ett bidrag med vilket mycket få krav ställs på mottagaren om hur bidraget ska användas. Ett bidrag som tar "kommunens önskemål om inriktningen på samarbetet" i beaktan kan inte betraktas som ett organisationsbidrag (såtillvida kommunens önskemål inte råkar vara att ge organisationerna bidrag som följer med få förpliktelser), utan som ett projektbidrag.

LSU delar utredningens uppfattning om att det behöver finnas stöd att söka för nya organisationer i samtliga kommuner.

Kap 6. Förslag för att förbättra civilsamhällets möjligheter att delta i offentlig upphandling

LSU har bara ett fåtal medlemsorganisationer som upphandlar delar av sin verksamhet. För att ungdomsorganisationer ska ha kapacitet att delta i upphandlingar är det av största vikt att upphandlingscyklerna inte är kortare än tre år.

Kap 7. Förslag om administrativt stöd

Översyn av befintlig information

LSU ställer sig bakom utredningens förslag.

Webbaserad guide med utgångspunkt i avgörande skeden

LSU delar utredningens bedömning. Vi ställer oss också positiva till förslaget om att MUCF får i uppdrag att ta fram en webbaserad guide, i synnerhet om det kan fungera som ett stöd för ungdomsorganisationer när de söker finansiering. För att denna guide ska komma till användning behöver civilsamhällets organisationer vara delaktiga i framtagandet och sedan få veta att den finns, och här ser vi att det kommer att behövas göra ett ordentligt arbete för spridning till föreningar och organisationer runt om i landet.

Ett lokalt och mer praktiskt inriktat stöd

LSU delar utredningens bedömning. Vi vet dock att kunskapen om ungdomsorganisationer och det lokala unga civilsamhället är mycket bristfällig i många delar av landet. Därför menar vi att det inte är tillräckligt att det finns en person på kommunen som är tillgänglig för det civila samhället, utan den personen bör också ha en uppsökande funktion. Detta är i synnerhet viktigt för att kommuner ska kunna leva upp till det ungdomspolitiska målet om att "alla unga ska ha [...] inflytande över samhällsutvecklingen". Lokala ungdomsföreningar är nyckelaktörer för ungas lokala inflytande. Kommunerna skulle kunna ta vara på ungdomsföreningarna så mycket bättre, men det måste börja med att en aktivt söker upp och lär känna det lokala unga civilsamhället.

Övriga medskick och förslag från LSU

Obegripligt att utredningen inte fick i uppdrag att titta på civilsamhällets finansiering

LSU ser det som mycket problematiskt att det parallellt har pågått två stora utredningar som är helt centrala för det civila samhället – civilsamhällesutredningen och demokratiutredningen – men att ingen av de utredningarna har fått i uppdrag att se över civilsamhällets finansiering. Det är för oss ett obegripligt förfarande från regeringens sida. Vi kan bara förstå det som att regeringen inte varit beredd att ta emot de förslag som en sådan utredning skulle lägga med anledning av att många organisationer i civilsamhället, där ibland ungdomsorganisationerna, under många år fått ett lägre och lägre offentligt stöd. Ungdomsrörelsen växer och det är hög tid att det möts upp av ett kraftigt ökat stöd från det offentliga. Med det sagt, är det positivt att denna utredning trots allt har lyft in frågan om civilsamhällets finansiering på ett par ställen i betänkandet.

Tillsätt en utredning om civilsamhället och skatter

Ett annat område som vi också hade önskat att utredningen hade tittat närmare på är skattefrågor, som är helt centrala för civilsamhället. LSU föreslår därför att en ny utredning tillsätts som får i uppdrag göra just det. Ett par saker som vi skulle vilja att en sådan utredning undersökte är 1) momsen på ideella föreningars tjänster till andra ideella föreningar 2) idrottsrörelsens skattesubventioner, som vi menar borde tillgängliggöras för andra delar av det civila samhället

Tillsätt en civilsamhällesombudsman

Kunskapen om civilsamhället saknas i viktiga delar av samhället och vi befarar att vi inte har hört de sista exemplen om ideella organisationer som betraktas och behandlas som företag, eller på annat sätt bemöts med oförståelse inför civilsamhällets särart. Civilsamhällesutredning har haft ett sådant arbetssätt att den har tagit sig an nya frågeställning och fall som dykt upp allt eftersom att utredningsarbetet har fortlöpt. Ett exempel är fallet med Scouterna och regelverket kring resegaranti; en tvist mellan en ideell förening och kammarkollegiet. Utredningen har fungerat som en kunnig röst, och som en slags brygga i dessa situationer. LSU ser att utredningen, i detta avseende, kommer att lämna ett tomrum efter sig. Utredningen har fyllt en funktion som vi ser att det civila samhället har behov av. LSU föreslår därför att det inrättas en civilsamhällesombudsman. Civilsamhällesombudsmannen skulle vara en instans som civilsamhällets organisationer kan vända sig till när de upplever sig felaktigt behandlade i mötet myndigheter, regelverk eller andra delar av det offentliga. Ombudsmannens uppdrag bör vara att underlätta implementeringen av politiken för det civila samhället och värna civilsamhällets särart och självständighet.

Rebecka Prentell
Ordförande, LSU – Sveriges ungdomsorganisationer

BILAGA

LSUs förslag på kommunalt stöd till barn- och ungdomsföreningar

- Krav på andel barn och ungdomar bland organisationernas medlemmar **Ja, 60%**
- Hur definieras barn och ungdom? **En person mellan 6-25 år**
- Krav på minsta antal barn- och ungdomsmedlemmar för att få stöd **3 medlemmar**
- Krav på medlemsantal för barn- och ungdomsorganisationer som företräder personer med funktionsvariationer **3 medlemmar**
- Krav på medlemsantal för barn- och ungdomsorganisationer som företräder etniska minoriteter **3 medlemmar**
- Krav på dokumenterad verksamhet före det att man söker stöd **Nej**
- Minst 51 % av organisationens medlemmar bor inom kommunen **Ja¹**
- Organisationen tillhör en statsbidragsberättigad riksorganisation **Nej**
- Organisationen och verksamheten bygger på en demokratisk grund **Ja**
- Organisationen tar ut medlemsavgift **Nej**
- Organisationen deltar i kommunens föreningsregister **Nej**
- Organisationen innehar post- eller bankkonto **Nej²**
- Organisationen har minst två barn, eller ungdomar i styrelsen/som förtroendevalda **Ja³**
- Organisationen är öppen för alla som delar organisationens värdegrund och utifrån medlemskriterier **Ja⁴**
- Organisationen erhåller annat kommunalt stöd **Nej**
- Organisationen har jämställdhets-, tillgänglighets eller drogpolicy **Nej⁵**
- Alla medlemmar i organisationen har rösträtt på årsmötet **Ja**
- Organisationens verksamhet ska vara alkohol- och drogfri **Ja**

¹ Gäller ej för organisationer som företräder personer med funktionsnedsättningar eller etniska minoriteter.

² Bör inte vara ett problem, men vissa banker kräver att samtliga styrelseledamöter är över 18 år, helt utan stöd i lagen

³ Ju fler barn och unga i organisationen desto större krav kan sättas på högre representativitet i t.ex. styrelsen.

⁴ Detta krav innebär inte hinder för organisering på separatistisk grund

⁵ De policys som listas är naturligtvis bra om organisationen har och arbetar utifrån aktivt, men en policy ger inga garantier för att organisationen blir/är mer jämställda, tillgängliga o.s.v. och ska därför inte vara ett krav för att få bidrag. Ju större organisation desto större krav kan ställas på aktivt och formaliserat arbete mot diskriminering och för jämställdhet och tillgänglighet.